

Jumalateenistus P, 05.03.23 kell 11.00, *Reminiscere*

Lektsioonid: 2Kn 20:1–7; 1Kr 10:12–13

Pihikõne: Js 7:14

Jutlus: Mk 9:17–29

Laulud: 176 (1–4); 315 (1–6, 7); 330 (1–5); 442 (1–3)

Keegi rahva hulgast vastas talle: „Õpetaja, ma tõin sinu juurde oma poja, kellel on keeletu vaim, ja kus tahes see teda tabab, paiskab see ta maha ja siis mu poeg ajab vahtu suust ja kiristab hambaid ja kangestub. Ja ma ütlesin su jüngritele, et nad ajaksid selle välja, ent nad ei suutnud.” Aga tema vastas neile: „Oh uskmatu sugupõlv! Kui kaua ma pean teie juures olema? Kui kaua tuleb mul teiega kannatlik olla? Tooge ta minu juurde!” Ja nad tõid ta Jeesuse juurde ja Jeesust nähes raputas vaim kohe poissi ja poiss kukkus maha ja vähkres vahtu suust ajades. Ja Jeesus küsis tema isalt: „Kui kaua see juba temaga nõnda on?” Aga tema ütles: „Lapsest saadik, ja see vaim on teda sageli visanud ka tulle ja vette, et teda hukata. Aga kui sa midagi võid – tunne meile kaasa ja aita meid!” Aga Jeesus ütles talle: „Sa ütled: Kui sa võid! Kõik on võimalik sellele, kes usub.” Otsekohe hüüdis lapse isa: „Ma usun, aita mind mu uskmatuses!” Aga kui Jeesus nägi, et rahvahulk kokku jookseb, sõitles ta rüvedat vaimu: „Sina keeletu ja kurt vaim, ma käsin sind, mine temast välja ja ära tule kunagi enam tema sisse!” Ja vaim läks välja kisendades ja teda üha raputades ning poiss jäi otseku surnuks, nii et paljud ütlesid, et ta on surnud. Aga Jeesus võttis poisi käest kinni, tõstis ta üles, ja poiss tõusis püsti. Ja kui nad olid koju tulnud, küsisid ta jüngrid temalt omavahel olles: „Miks meie ei suutnud seda välja ajada?” Ja Jeesus ütles neile: „See tõug ei lähe välja millegi muu kui palvega.”

Kallid sõbrad!

Mulle tundub, et selle kirjakoha kese on Jeesuse ja selle langetõbise poisi isa dialoogist järgnev lõik: (poisi isa ütles) „Aga kui sa midagi võid – tunne meile kaasa ja aita meid!” Aga Jeesus ütles talle: „Sa ütled: Kui sa võid! Kõik on võimalik sellele, kes usub.” Otsekohe hüüdis lapse isa: „Ma usun, aita mind mu uskmatuses!”“

Kui keegi ütleks mulle „Kui sa midagi võid“, siis tunneksin ma end haavununa. Olen ju juba kõrgemas keskeas mees, kes on tükk aega koolis õppinud ja juba midagi saavutanud! Eriti haavuksin ma siis, kui oleksin selline võimas õpetlane ja tervendaja nagu Jeesus. Et mis mõttes! Mina käin mööda maad ringi ja pingutan, et inimeste elu kergendada ja kõik seda pealegi teavad! Ning siis tuleb keegi ja ütleb: „Kui sa midagi võid“!

Esmapilgul tundubki, et Jeesus on haavunud, kui ta isale vastab, veidi nagu osatades: „Sa ütled: Kui sa võid!“ Kuid siis saame aru, et Jeesus pole haavunud, vaid hoopis pahane inimeste uskmatuse pärast. Ta ei võta selle vastusega isa ütlust n-ö isiklikult, vaid juhib tähelepanu teda ümbritsevate inimeste leigele usule. Ütleb ta ju: „Kõik on võimalik sellele, kes usub,“ osutades sellele, et keegi ei ju eriti ei usugi.

Ja Jeesust ümbritsevate usuleigete inimeste hulka kuuluvad kahjuks ka tema enda jüngrid. Kui Jeesus ütleb enne „Oh uskmatu sugupõlv! Kui kaua ma pean teie juures olema? Kui kaua tuleb mul teiega kannatlik olla?“, siis pahandab ta tegelikult oma jüngritega. Tema jüngrid olid ju juba püüdnud sellest poisist keeletut vaimu välja ajada, kuid tagajärjetult. Jeesus teadis, et see oli nende vähese usu pärast.

Kuid nüüd ravib Jeesus poisi siiski terveks ja seda isa sõnade peale: „Ma usun, aita mind mu uskmatuses!”

Mulle tundub, et siin tuleb natuke lähemalt vaadata, mida see isa siis usub ja mille poolest tema usk erineb ümbritsevate inimeste, sh jüngrite usust.

Kui me ütleme, et usume midagi, siis me oleme kindlad, et mingi asi on millegagi või kellegagi võimalik. Näiteks, kui me ütleme, et ma usun, et homme päike tõuseb, siis ma olen kindel, et homme päike tõesti tõuseb. Me ei kasuta sõna „uskuma“ tavaliselt tähenduses „usaldama“. Kui ma ütlen „Ma usun sind“, siis mõtlen ma seda, et keegi räägib tõtt, mitte seda, et ma teda tingimata

usaldan.

Sama asi juhtus arvatavasti ka Jeesuse jüngritega. Too langetõbise poisi isa oli ehk tulnud varem jüngrite juurde ja palunud neil oma poeg terveks teha. Isa uskus, et Jeesuse jüngrite käes saab tema poeg terveks ja jüngrid ise arvasid samuti, et nemad kui suure õpetaja ja ravitseja jüngrid suudavad seda teha. Kuid ei suutnud.

Nüüd oli poisi isa usk jüngrite ja ühtlasi nende õpetaja Jeesuse võimesse haigeid ravida kõikuma löönud. Seda väljendabki isa ütlus Jeesusele: „Kui sa midagi võid.“

Jeesus vastab talle, nagu juba öeldud: „Sa ütled: Kui sa võid! Kõik on võimalik sellele, kes usub.” Ma arvan, et ümbritsevad inimesed mõistsid seda Jeesuse ütlust nii: kõik on võimalik sellele, kes usub, et poiss võib siiski terveks saada, vaatamata sellele, et Jeesuse jüngrid selles ebaõnnestusid.

Kuid poisi isa vastab neile Jeesuse sõnadele väga kummaliselt: „Ma usun, aita mind mu uskmatuses!” Kuidas nii: isa justkui usub, ent samal ajal ka ei usu! Ja ma arvan, et Jeesus nägi selles mehes sellist usku, mida ta polnud näinud ümbritsevais inimestes, sh tema enda jüngrites.

Nimelt, mees ikkagi ei uskunud päriselt, et ta poeg terveks saab: see tundus üsna ebatõenäoline, eriti viimaste sündmuste valguses. Kuid see mees uskus Jeesusesse, usaldas Jeesust. Usaldas selles mõttes, et oli valmis ära ootama kõik, mida Jeesus nüüd ette võtab. Ja ühtlasi oli ta valmis selleks, et Jeesus aitab tal uskuda tema poja tervenemisse. Kuid usutav, usaldatav number üks oli ikkagi Jeesus. Mitte asjaolu, et ta poeg saab terveks.

Kui Jeesus pahandab oma jüngritega kui uskmatu sugupõlvega, siis mitte seepärast, et nad ei usu piisavalt oma tervendavasse võimetusse või isegi sellesse, et nende sõna peale mäed liikuma hakkavad, vaid seepärast, et nad ei usaldanud Jeesust. Kui Jeesus küsib retooriliselt „Kui kaua tuleb mul teiega kannatlik olla?“ siis ta väljendab seda pettumust ühtlasi kogu inimsoo vastu, kes ei taha temas näha Jumala Poega.

Kui Jeesus ütles isale „Kõik on võimalik sellele, kes usub“, siis mõtles ta: kõik on võimalik sellele, kes usub Jeesusesse, sellele, kes usaldab Jeesust.

Kui isa ütles Jeesusele „Ma usun“, siis tunnistas ta seda, et ta usub Jeesusesse, usaldab Jeesust.

Kui meie kirjakoha lõpus ütleb Jeesus jüngritele „See tõug ei lähe välja millegi muu kui palvega“, siis mõtleb ta palvet enda, Jeesuse poole, palvet Jeesuse nimel.

Ap 3. peatükis tervendasid apostlid Peetrus ja Johannes Jeruusalemma templis jalutu, öeldes: „Hõbedat ega kulda mul ei ole, aga mis mul on, seda ma annan sulle: Jeesuse Kristuse, Naatsaretlase nimel – tõuse ja kõnni!” Ja jalutu tervenesis.

Mida siis apostlid nüüd teisiti tegid? Nad palusid tervendamisi Jeesuse nimel ja usaldasid Jeesust piiritult. Ja nii see saigi võimalikuks.

Jeesus ütleb Jh 14:1 kuulsad sõnad: „Teie süda ärgu ehmu! Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse!“ See ongi usu võti, mis saab oma praktilise väljundi Jeesuse poole ja Jeesuse nimel palvetades!

Nüüd mõtleb võib-olla mõni: hea küll, ma hakkam nüüdsest peale Jeesuse nimel inimesi ravima, kui see nimi nii võimas on! Võib-olla mõtleb tänastel Eesti Riigikogu valimistel isegi mõni poliitik, et kui kasutan valimisvõitluses Jeesuse nime, siis võidan kõik vastased.

Kuid see ei pruugi siiski töötada. Seda kahel põhjusel.

Esiteks pole Jeesuse usaldamist tarvis selleks, et maises elus suuri tegusid teha, vaid selleks, et taevariiki pääseda. Paulus ütleb 1Kr 15:19: „Kui me loodame Kristuse peale üksnes selles elus, siis me oleme kõigist inimestest armetumad.“ Siis on Kristus meie jaoks justkui uskumise vahend, mitte usu objekt.

Ja teiseks tuleb Jeesusesse uskumisel ka teha seda, mida ta õpetab. Jeesus ütleb Mt 7:21–23: „Mitte igaüks, kes mulle ütleb: „Issand, Issand!“, ei saa taevariiki; saab vaid see, kes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas. Paljud ütlevad mulle tol päeval: „Issand, Issand, kas me ei ole sinu nimel ennustanud ja sinu nimel kurje vaime välja ajanud ja sinu nimel teinud palju vägevaid tegusid?“ Ja siis ma tunnistan neile: Ma ei ole teid kunagi tundnud, minge ära minu juurest, te ülekohtute!“

Seega, lisaks sellele, et Jeesust usaldada ja tema nimel palvetada, tuleb ka taevase Isa tahtmist teha. Kust peame seda tahtmist teadma? Nt sealtsamast Mäejutlusest, millest eelmine piiblitõlk ka pärines! Jeesus annab seal hulga juhiseid, kuidas tema jüngrer peab elama. Kuid Mäejutluse käskude

täitmine on väga raske, inimesele kui patuse loomusega olendile ongi see võimatu. Kes suudaks oma ligimesele halvasti ütlemast hoiduda? Kes suudaks himustavaid pilke saatmata jätta? Kes suudaks alati esmalt ligimese heaolu ja alles seeärel enda heaolu arvestada? Jne jne.

Ometi peame me kristlastena püüdma seda teha. KLPR 285:3 me laulame: „Kuid lase usutuluke / su elus minna leegile, / sest usk on muidu surnud.“ Arvatavasti ongi siin just seda mõeldud, et usk Jeesusesse, usaldus tema vastu ei maksa midagi, kuid jätta täitmata Jeesuse õpetus.

Mõtlegem siis meiegi nii nagu tolle langetõbise poisi isa Jeesusele ütles: „Ma usun, aita mind mu uskmatuses!“ Mõtlegem: ma usun Sinusse, Jeesus, et suuta uskuda kõike muud: et ma leian õnne, et et mu lähedased saavad terveks, et rahu võidab sõja, et Eesti saab täna hea valitsuse, et igavene elu võidab surma, et ma suudan elada Jumalale meelepärast elu, et ma pääsen taevariiki. Jne jne. Siis me oleme õndsad! Aamen.